

ชื่อเรื่องวิทยานิพนธ์	แนวทางและมาตรการทางกฎหมายในการจัดตั้งศาลแรงงานแห่ง สาธารณรัฐประชาธิปไตยประชาชนลาว
ชื่อผู้เขียน	แก้วพิลา อานวงค์
หลักสูตร	นิติศาสตรมหาบัณฑิต
อาจารย์ที่ปรึกษา	อาจารย์ ดร. ชูเกียรติ น้อยนิม
อาจารย์ที่ปรึกษาร่วม	อาจารย์ ฉันทนา เจริญศักดิ์

บทคัดย่อ

การจัดตั้งศาลแรงงาน ถือได้ว่าเป็นปัจจัยที่สำคัญอย่างหนึ่งที่จะช่วยพัฒนาสาธารณรัฐประชาธิปไตยประชาชนลาว (สปป. ลาว) โดยเฉพาะความเชื่อมั่นของผู้ประกอบการทั้งภายในประเทศและต่างประเทศ ในด้านการลงทุนภายใน สปป. ลาว ซึ่ง สปป. ลาว เพิ่งเปิดประเทศเพื่อรองรับการลงทุนที่ต่างชาติเข้าไปลงทุนในกิจการต่าง ๆ เช่น การธนาคาร การทำเหมืองแร่ กิจการโทรคมนาคม รวมทั้ง การโรงแรมและร้านอาหาร ฯลฯ ซึ่งกิจการส่วนใหญ่ที่กล่าวมาจะเป็นกิจการของภาคเอกชนที่ได้รับสัมปทานจากรัฐ ซึ่งทำให้มีการจ้างงานเพิ่มขึ้นเป็นจำนวนมากและมีแนวโน้มเพิ่มขึ้นเรื่อย ๆ ทุกปี

อย่างไรก็ตาม ไม่ใช่ทุกการจ้างงานในแต่ละสถานที่ประกอบการจะดำเนินกิจการไปอย่างราบรื่น เพราะหากนายจ้างและลูกจ้างฝ่ายหนึ่งฝ่ายใดฝ่ายหนึ่งไม่ปฏิบัติตามสัญญาหรือกฎระเบียบในการทำงาน ก็จะส่งผลให้เกิดข้อขัดแย้งด้านแรงงานขึ้นได้ ซึ่งความขัดแย้งดังกล่าวเป็นความขัดแย้งระหว่างคู่กรณีที่มีสถานภาพทางสังคมที่ไม่เท่าเทียมกัน โดยที่ฝ่ายหนึ่งมีฐานะเป็นนายจ้าง และอีกฝ่ายหนึ่งมีฐานะเป็นลูกจ้าง ทั้งนี้หากความขัดแย้งด้านแรงงานไม่สามารถหาข้อยุติได้ด้วยฝ่ายบริหารแล้ว ก็อาจจะต้องใช้วิธีการพิจารณาข้อพิพาทด้านแรงงานที่อาศัยกระบวนการยุติธรรม เช่น ศาล เพราะว่าคู่กรณีเชื่อว่าศาลเป็นที่พึ่งสุดท้ายที่จะให้ความยุติธรรมแก่ตนได้

ด้วยเหตุนี้ สาธารณรัฐประชาธิปไตยประชาชนลาวจึงได้มีการปรับปรุงกฎหมาย และองค์การในการระงับข้อพิพาทแรงงานในศาลอย่างจริงจัง โดยได้มีการปรับปรุงกฎหมายว่าด้วยการพิจารณาคดีแพ่ง ค.ศ. 2012 และให้มีการจัดตั้งศาลแรงงานขึ้นในศาลประชาชน เพื่อทำหน้าที่ในการระงับข้อพิพาทแรงงานควบคู่กับศาลอื่น ๆ แต่อย่างไรก็ตาม การระงับข้อพิพาทแรงงานโดยศาลแรงงานดังกล่าวยังคงมีปัญหา เนื่องจากว่าศาลแรงงานในศาลประชาชนดังกล่าวยังไม่มีข้อตกลงใดเพื่อสามารถจัดตั้งปฏิบัติและดำเนินการปฏิบัติได้จริง ดังนั้นเมื่อเกิดข้อพิพาทแรงงานขึ้นสู่ศาล จึงทำให้ต้องนำวิธีการดำเนินการพิจารณาพิพากษาของศาลแพ่งมาใช้กับคดีแรงงานเสมือนคดีธรรมดาทั่วไป จึงทำให้คู่ความในคดีแรงงานโดยเฉพาะฝ่ายลูกจ้างเกิดความไม่มั่นใจในความยุติธรรมที่ตนได้รับ เนื่องจากผู้พิพากษาที่พิจารณาคดียังไม่มีความเชี่ยวชาญทางด้านกฎหมายแรงงานเฉพาะด้าน และการนำเอากระบวนการพิจารณาคดีทางแพ่งมาใช้กับคดีแรงงานนั้นทำให้มีความซับซ้อนและใช้ระยะเวลาที่ยาวนาน และได้มีการศึกษาวิจัยเปรียบเทียบทางกฎหมายเพื่อหาทางออกจากสาเหตุดังที่กล่าวมาให้กับ สปป. ลาว เกี่ยวกับมาตรการทางกฎหมายในการจัดตั้งศาลแรงงานและวิธีพิจารณาคดีแรงงานของประเทศต่าง ๆ ระหว่าง ประเทศไทยและประเทศเวียดนาม รวมทั้งสาธารณรัฐประชาธิปไตยประชาชนลาว ผลจากการศึกษาวิจัยเปรียบเทียบพบว่าประเทศไทยมีการจัดตั้งศาลแรงงานขึ้นและถือว่าเป็นศาลชำนาญการพิเศษ ที่จะดำเนินการพิจารณาพิพากษาตามพระราชบัญญัติการจัดตั้งศาลแรงงานและวิธีพิจารณาคดีแรงงาน พ.ศ.2522 แต่ในขณะที่ประเทศเวียดนามเองยังไม่มีการจัดตั้งศาลแรงงาน คงมีเพียงแต่ศาลแรงงานในศาลประชาชนที่จะดำเนินการพิจารณาพิพากษาคดีแรงงานตามประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาคดีแพ่ง ค.ศ. 2004

ดังนั้น ผู้เขียนใคร่ขอเสนอแนะต่อสาธารณรัฐประชาธิปไตยประชาชนลาว (สปป. ลาว) เกี่ยวกับการระงับข้อพิพาทแรงงาน ดังนี้

1. สปป. ลาว ควรจัดตั้งศาลแรงงานแยกออกจากศาลยุติธรรมทั่วไป เพื่อให้เป็นองค์กรอิสระในการพิจารณาคัดสินคดีแรงงานเป็นการเฉพาะ
2. สปป. ลาว ควรมีการตรากฎหมายการว่าด้วยการจัดตั้งศาลแรงงานและวิธีพิจารณาคดีแรงงานขึ้นมา โดยบัญญัติให้มีความคืบหน้าต่อไป

2.1. สปป. ลาว ควรกำหนดให้องค์คณะผู้พิพากษาศาลแรงงาน ต้องมีความเชี่ยวชาญเฉพาะด้านกฎหมายแรงงานและสามารถเข้าใจเกี่ยวสภาพแรงงาน

2.2. สปป. ลาว ควรกำหนดให้องค์คณะผู้พิพากษาศาลแรงงานมีระยะเวลาดำรงตำแหน่งไม่น้อยกว่า 5 ปี และสามารถโยกย้ายได้แต่อยู่ในเขตอำนาจของศาลแรงงานเท่านั้น

2.3. หากมีความจำเป็นต้องใช้ผู้เชี่ยวชาญเข้ามาร่วมนั่งพิจารณา องค์กรคณะผู้พิพากษาที่พิจารณาคดีนั้นสามารถลงความเห็นให้เชิญผู้เชี่ยวชาญในด้านนั้น ๆ มาเข้าร่วมการพิจารณาได้ แต่ผู้เชี่ยวชาญไม่มีสิทธิในการตัดสินพิพากษาคดีนั้นแต่อย่างใด

3. สปป. ลาว ควรให้มีวิธีการไกล่เกลี่ยคดีแรงงาน โดยผู้ประนอมที่เป็นตัวแทนฝ่ายนายจ้างและฝ่ายลูกจ้างฝ่ายเท่า ๆ กัน

4. สปป. ลาว ควรยึดหลักการประหยัด ปลอดภัย รวดเร็ว และเที่ยงธรรม ในการพิจารณาคดีแรงงาน โดยหลักการประหยัดสามารถปฏิบัติได้ ดังนี้

4.1. คดีแรงงานที่เข้าสู่ศาลแรงงานนายจ้างจะต้องเสียค่าฤชาธรรมเนียมในการฟ้องคดีแรงงาน

4.2. หากกรณีที่ถูกจ้างฟ้องคดี ลูกจ้างไม่ต้องเสียค่าฤชาธรรมเนียมในการฟ้องคดีแรงงาน

4.3. ยกเว้นแต่คดีที่ผู้พิพากษาเห็นว่าลูกจ้างนำคดีมาฟ้องด้วยเจตนาที่กลั่นแกล้งนายจ้าง ลูกจ้างจะต้องเสียค่าฤชาธรรมเนียม

5. สปป. ลาว ควรให้คู่ความในคดีแรงงานสามารถยื่นฟ้องคดีแรงงานเป็นหนังสือหรือฟ้องด้วยวาจาได้

6. สปป. ลาว ควรกำหนดให้คดีแรงงานสามารถอุทธรณ์ได้เฉพาะแต่ข้อกฎหมายต่อคณะศาลแรงงานของศาลประชาชนสูงสุดจะพิพากษาในข้อกฎหมายเป็นขั้นสุดท้าย และ

7. สปป. ลาว ควรกำหนดให้ศาลแรงงานพิจารณาพิพากษาคดีเป็นศาลชั้นต้น

ท้ายที่สุดนี้แล้ว การจัดตั้งศาลแรงงานในสาธารณรัฐประชาธิปไตยประชาชนลาวเพื่อทำหน้าที่พิจารณาพิพากษาคดีแรงงานโดยเฉพาะจะเป็นอีกวิธีการหนึ่งที่จะทำให้เกิดความสงบสุขให้เกิดขึ้นแก่ นายจ้าง ลูกจ้าง และสังคมแรงงาน ทั้งยังเป็นหลักประกันในการสร้างความเป็นธรรม นักลงทุนเกิดความเชื่อมั่นที่จะมาลงทุนในสาธารณรัฐประชาธิปไตยประชาชนลาวอันส่งผลดีต่อ

สังคม เศรษฐกิจและภาพลักษณ์ของประเทศ ซึ่งจะแสดงให้เห็นว่าสาธารณรัฐประชาธิปไตยประชาชนลาวพร้อมแล้วกับการจัดตั้งประชาคมเศรษฐกิจอาเซียนในปี พ.ศ. 2558

คำสำคัญ: มาตรการทางกฎหมาย/ศาลแรงงาน/การระงับข้อพิพาทแรงงาน

Thesis Title	Approach and Legal Measures for the Establishment of Labour Court in the Lao People's Democratic Republic.
Author's Name	Keophila Anouvong
Degree	Master of Laws
Advisor	Dr. Chukeat Noichim
Co-Advisor	Lecture Chantana Charoensak

ABSTRACT

The establishment of Labor Court is one of important factors to develop Lao People's Democratic Republic (Lao PDR.). Especially, the trust of both domestic and international entrepreneurs in order to increase their investments in Lao PDR. Recently Lao PDR. just opens her country to invite the foreigners for their investments in domestic business such as: Banking, Mining, Telecommunications, Hotel and Restaurant, etc., and most of these businesses in Lao PDR. are private companies who obtain an authorization from Lao PDR.'s government. Therefore, form this current situation, there are higher employments within Lao PDR. and it seems to be accelerating in every coming year.

However, not at all of employment sectors will, de facto, move forward without an obstruction, if some employers and/or employees are not conformity with the employment contract or the regulation in work place. It shall cause the conflict of employment. Concerning this conflict, it can obviously be found that the social status of both parties is unequal because of one party as an employer who has more bargaining power and another one as an employee who has less bargaining power. In case that if this conflict cannot be solved by the administrative

section, both parties may bring this conflict to the Court as a last resort in which they believe that the justice shall be truth.

According to this reason, Lao PDR.'s has been a decision to actually amend a labor law and to establish a labor legislative sector in the People Court. Furthermore, there is an amendment of Civil Litigation in 2012 B.C. about the legal labor procedure in the People Court. Although a labor legislative sector in the People Court is already established, it cannot entirely settle the dispute of employment due to the lack of legislation on the actual establishment of the Labor Court and the procedure of the Labor Court. Therefore, when the disputes of employment currently occurred, all disputes will send to a civil legislative sector of the People Court and the Court will adjudge the disputes as general cases. This practice leads to unconvinced from both parties in employment case because they are not confident the verdict from judges who are not the specialist in the field of labor legislation.

However, this thesis does research by using the method of comparative study on the legislation of the establishment of the Labor Court and the procedure of the Labor Court between Thailand, Vietnam and Lao PDR. The result of this research found that Thailand currently has the Labor Court as the specialize Court and obtains the authorization from the Act of Establishing the Labor Court and Labor Court Procedure B.E. 2522 (1979 B.C.) while Vietnam has presently no Labor Court. Vietnam only has a labor legislative sector that gets authorization from Civil Procedure Code 2004 B.C.

Consequently, Author would like to recommend Lao People's Democratic Republic (Lao PDR..) on the Labor Dispute Settlement as following:

1. Lao PDR. should establish the Labor Court as specialized Court. The Court shall only adjudge employment cases because the employment case needs specialized judge;
2. Lao PDR. should enact the Act of Establishing the Labor Court and Labor Court Procedure. The Act should be determined as the following:

2.1. The panel of Labor Court who are specialized in the field of labor legislation and completely understanding about labor conflict.

2.2. The duration of the panel of Labor Court should hold this position at least 5 years and able to translocation within the jurisdiction of the Labor Court.

2.3. If necessary, the panel of Labor Court can invite the specialist to sitting and giving an opinion during the trial. However, the specialist does not obtain the authorization to involve in the verdict;

3. Lao PDR. should have the procedure of compromise acting by conciliator. The conciliator shall compose of equal number of the representatives from employer and employee;

4. The Labor Court Procedure of Lao PDR. should be convenient, save cost, rapid and justice for instance:

4.1. In case that employer brings a case to the Court, the employer shall pay court fees.

4.2. In case that employee brings a case to the Court, the employee shall receive the exception of court fees.

4.3. Employee may, nevertheless, have to pay court fees if the panel found vexatious action of employee.

5. Lao PDR. should give the opportunity to both parties to be able to start prosecution to the Labor Court by written or oral;

6. Lao PDR. should determine that Appeal procedure in labor case shall appeal only question of law and appeal directly via Labor Court of Supreme People's Court; and,

7. Lao PDR. should determine that the Labor Court is the Court of first instance.

The last but not least, the advantage of establishing the Labor Court in Lao PDR. not only convinces employer and employee in justice procedure but also stimulates the investment from foreign investors. In addition, the establishment of the Labor Court can demonstrate that Lao PDR. get ready for ASEAN Economic Community in 2015 B.C.

Keywords: Legal Measure/Labor Court/Labor Dispute Settlement

